

Observatoriulu ese de done ori in septemana, Mercurea si Sambat'a.

Pretiulu

pentru Sibiiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratiei se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu VI.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merute garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiiu.

Nr. 25.

— Sibiiu, Mercuri 30/11 Aprile. —

1883.

Deschidere de prenumeratiune la „Observatoriulu“

dela 1/13 Aprile inainte.

Pentru acei domni abonati carii prenumeraseră dela 1/13 Aprile 1883 pe unu anu, dela 1/13 Iuliu pe 9 luni, éra altii pe 6 sau si numai pe 3 luni, abonamentulu espira cu finea lunei Martiu. Pentru-că se potemu regulă de timpuriu o espeditiune esacta a diariului, rogamu pe ddni abonatii respectivi se binevoiésca a isi descoperi vointi'a inainte de 1/13, innoindu'si abonamentulu cu pretiurile aratate in fruntea diariului: de 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6 luni inlaintrulu monarchiei, éra in afara din monarchia cu 22 franci pe 1 anu, cu 11 franci pe 1/2 anu, in auru sau in bilete de banca sau hipotecarie, éra fractiunile, anume din Romani'a, se potu implini cu marce de posta.

Redactiunea si Editur'a.

Sclavi'a vechia si moderna.

(Urmare).

II.

De si in evulu mediu invetiaturele blande ale mantuitorului Christosu au anuntiatu adeverat'a egalitate si libertate a ómeniloru; de si spiritulu religiunei crestine a predominatu acestu timp, fiindu ele motivulu celor mai maretie fapte istorice; de si puterea bisericesca preponderă pe cea lumésca, totusi starea serviloru in puçinu s'a schimbatu spre mai bine, cu puçinu s'a desclinitu de cea a sclaviloru vechi. Cu evulu vechiu s'a curmatu lumea casteloru, dara cu evulu mediu s'au ridicatu lumea classeloru privilegiate. Cu introducerea sistemului feudale in cele mai multe staturi europene a urmatu fractionarea pamentului in o multime de feude (nemtiesce Lehen, adeca domnie aristocratie), dupa care a urmatu si impartirea popóraloru in o multime de clase inamice una alteia (senior, vasalu,

subvasalu). Pamentulu si ap'a devenira posesiunea domniloru, éra poporulu de rendu deveni impartitu in servi de arme (iobagiones castrenses), cari formau banderiile nobililoru seniori in timpu de batai, si in servi claca s., cari lucrau pamentulu domniloru. De aci inainte incetă legarea sclavului de mani si pitióre cá in tempii vechi; dara servulu a devenitu legatu de gliia, de pamentulu ce muncea pentru nutirea domnului seu. A trecutu vendiarea sclavului in insul'a Delos, dara acum servulu se vindea dimpreuna cu parcel'a pe care locuía, sau ilu doná regele si seniorulu altui nobilu, ce indepliniá indatoririle statului, cá si ori-ce obiectu vilu si necuventatoriu. Servulu lucră câte 6 dile in septemana, éra 7-a dominec'a si in serbatori domnulu ilu ducea la vênatu sau la pescuitu, si astfelu trecea tóta septeman'a in folosulu domnului. Candu avea dara tieranulu timpu se'si lucre siesi? Tierancele erau ocupate preste septemana la curtea boerésca cu canep'a dómnei, cu spalatu de rufe sau alte lucruri casnice, iobagiulu éra opritu prin lege (1515. Verböczy) a se mutá dela unu domnu tiranu la altulu mai omenoşu; iobagiulu tóta viéti'a sa si-o petrecea in servitiulu domnului seu, si numai din grati'a aceluia putea se'si lucre siesi câte ceva candu éra timpu reu si ploipsu; cá se castige, se'si faca avere, nu éra nici vorba. Afara de aceste erau o multime de dari; decim'a din tóte produsele campului, darea statului, incortelari militaresci, dari extraordinarie pe scopuri de resbelu, donurile la dile de serbatori pe partea domnului s. a. Dupa tóte aceste ce'si poté se'si agonisésca tierénulu siesi pentru sustinerea familiei sale? Chiaru nimicu.

In unele parti ale Ungariei si ale Poloniei mai éra in usu si datin'a barbara de a se consumá casatori'a vergurei tierénului prin domnulu seu „jus primae noctis.“ Fisculu comitatului, si elu cá no-

*) Acelasi a domnitu si in o parte a Germaniei. In unele parti ale tieriloru rutenopolóne acea lege feudala decopiata dela armasari si tauri petrusesce asia de afundu in datinele familiiloru slave, in câtu s'au vediatu casuri in care famili'a de tieranu au trasu in judecata pe domnulu seu, pentru-că acesta (fiindu'i grétia) n'a voitu se defloredie pe mirésa dupa cununia, inainte de a fi dusa la mire. Famili'a si anume mirés'a

bilu, nu'si indepliniá datorinti'a sa de a aperiá pe tieranu façia de domnulu seu, candu acesta érá acúsatu, ci ori avea dreptu ori nu, judecat'a urmă in defavórea tieranului. Pentru unu tieranu ce desertá sau adese-ori ne mai potendu suferi tirani'a domnului, isi parasiá colib'a, satulu si famili'a sa, tóta comun'a érá respundietória; afara de acestea nobilii pedepsiau aspru pe tierani pentru ori-ce gresiéla; adese-ori 'i si torturan, si bietulu iobagiu nu avea unde recurge contra domnului seu, cá-ci judii pretotindenii erau nobili si apoi judecat'a nu érá de unu acordu cu simtiulu de dreptate. Din tóte acestea se vede apriatu, cá sclavi'a din lumea vechia se schimbasesc numai in forma, dara nu si in essentia.

Nu póte fi dara mirare cá in unele tieri ale Europei popórale au recursu la revolte desperate pentru a scuturá jugulu celu greu alu feudalismului de pe umerii lor. Asia se escă in Franci'a pe la 1356 o revolta tieranésca numita Jacquerie in contra feudalismului apesatoriu. Tieranii apesati de greutatile cele multe, satui de trufi'a si rapacitatea domniloru, se rescolara in glóte, derimara castelele proprietariloru si comiseru crudimi infiorátorie. Pana candu nobilii cu banderiile loru imprastiaru pe insurgentii reu armati, capulu loru cadu pe stradele Parisului, tumultulu se linise si sórtea tieranului remase totu cea de mai inainte.

Totu asemenea rescóla se escă si in Transilvani'a pe la an. 1437—8 pe candu episcopulu G. Lepes intielegendu-se si cu alti posessori pretinse dela iobagii sei se i se solvésca decim'a, ce trebuiau se o prestedie in naturale, in bani. Findu-că densulu nu primu in naturale, poporulu nu o solvi in bani, de-óre ce prin lege la acésta nu érá obligatu; in urma decim'a remase vreo 3 ani neplatita si poporulu nu mai fu in stare se o prestedie, éra candu aceea s'a pretinsu cu amerintiari si interdictu bisericescu, poporulu se rescolă, si lucrulu ajunse la arme. Resultatulu pentru tierani totu nu fu fa-

in casuri de acestea se credea despretiuita si urgisita de cátra domni.

In Transilvani'a cátiva nemesi au platitu asemeni incercari cu viéti'a, alte-dati cu punere de focu la averea domniloru.

Red.

Foisiór'a „Observatoriului“.

Reflecsiuni la articolulu: „Despre originea romanilor“, aparutu in Nrulu 13 alu diariului „Hunyad“ din Dev'a.)*

Nu cadea in competentia mea cá se me apucu a scrie despre originea romanilor. Acésta au facutu-o destui barbati calificati si eruditi, cari dupa profundu studiu si scrutari au ajunsu la acea conclusiune drépta, cá suntemu romani din vitia latina. S'au ocupatu cu deslegarea acestei cestiuni si multi altii, cari divergendu inse de parerile celor mai susu numiti, s'au trudit in respotieri a dovedi cá, ori-ce potemu fi, numai de neam latini nu!... Cu dispute de acestu soiú dejá dedati romanii, nici cá 'i sparia ori intristédia, avendu ei la mana celu mai eclatantu documentu, uniculu ce nu insiéla: limb'a si datinele poporale.

Dara se ve spunu ce m'a indemnatu a vorbi de acestu obiectu.

Inainte de tóte se vinu la articolulu sau mai bine disu referad'a din Nr. 13 alu „Hunyad“-ului intitulata: „Originea valachiloru“, in care vedu pe st. corespondente alergandu cu cea mai mare bucuria de a potea spune ceva nou, ne mai pomenitu, cá: suntemu traci — bulgari. Marturisescu, cá bucuri'a acésta naiva mi-a escitatu surisulu si diceam tréca duca-se, inse cetindu mai de parte aflaiu cá se declara de — incheiata cestiunea despre scrutarea originei nóstre, va se dica remane tréb'a acolo cá suntemu bulgari, si dnialui crede precum se vede, cá parerea din urma o se fia pétra finala...

Vreau a face numai atentu pe dn. corespondente,

*) Acestu articolu ne veni dela o dama romana, care ne probédia, cá acelu poporu despre care unu fanfaronu din diet'a ungurésca a disu: „că este unu poporu fara civilisatiune si betivu“, are si femei care seiu se'lu apere cu multa agerime in contra calumnieloru si insulteloru straine.

Red. „Obs.“

cá bucuri'a lui e nefundata, fiindu-că ceea ce ne interpreta dsa, e lucru vechiu si nu merita reclamulu ce i se face de „legujabb nézet.“ Afara de dnii Fligier si Rössler au mai fostu si sunt inca o céta de ei, toti adapati de cine scie ce tendentie sau avendu in vedere chiaru scopuri politice.

In Ungari'a dejá notariulu anonimu si Thuroczy s'au silitu a arată, cá romanii au emigratu aici de preste Dunare, numai puçinu inainte de ocuparea Panoniei de cátra unguri, ne mai pomenindu de parerile celorulalti, precum Katona, Engel etc., cari toti mai multu sau mai puçinu au negatu latinitatea nóstra.

In numit'a corespondentia se dice: „nici chiaru latinitatea limbei valache — in care altcun sunt mai multe cuvinte slave — nu probédia originea romana“, inse éta cá in scurtu vine in óre-care contradicere cu sine si fara voia mana ap'a pe mór'a nóstra, observandu „fiindu-că multe popóra si-au schimbatu limbagiulu, asia de ex. locutorii Iberiei inca si-au apropiatu limb'a latina, totu astfelu s'au romanisatu galli, franci, etc.“ Poftimu, noue nu ne trebue mai multu numai atáta! Amu facutu si noi in Daci'a cá iberii, cá si gallii, cari amalgamisandu-se cu coloniile románe au luat limb'a, cultulu si datinele fiiloru Romei.

Deci daca spaniolii, francesii nu sunt popóra pe care lumea civilisata le numesce adi: rassa latina, apoi nici noi romanii nu suntemu!

Inse cumcá acésta dulce limba a prinsu radecini afunde se vede de acolo, cá nici dupa atátea secole furtunóse ea nu s'a potutu sterge. Si daca n'ar fi aparutinu ea unui poporu de sine statatoriu, unui poporu mandru de trecutulu gloriosu alu stramosiloru sei, daca dicu romanii aru fi fostu numai nisce venetici bulgari, atunci de siguru éra si-ar fi schimbatu limbagiulu, s'aru fi fusionatu cu poporulu ce a cuceritu tiér'a, ei aru fi astadi unguri! Dara acésta nu s'au intemplat, nu s'a potutu face, tocmai din cauza cá n'au fostu venetici, pentru-că érá poporu independente si consciu de sine.

Era ce se atinge de descoperirile dsiórei Torma,

apoi me inchinu inaintea sciintiei ei si nobilului zelu ce o animédia. Deductionile d-nieisale, trase din obiectele archeologice, aflate de dsa, ce paru a probá cá vechii locuitori ai Daciei sunt identici cu traci Hissaricului, potu fi basate. Tracii se tínu inse de popórale cele mai stravechi, adeca indo-europene, din care primul ramu a fostu italo-tracu, ocupandu sudulu, éra alu doilé ramu germano-slavu, asiedindu-se spre nordu. Acésta epoca cade deci in vremuri carunte. Din numitele sapaturi se póte in cátuva deduce, cá cine a locuitu aici in timpurile preistorice, ceea ce inse nu póte lamuri originea romanilor. Aci me provocu la propriulu discursu alu eruditei dame, tínutu in un'a din adunările societatiei istorice-archeologice din Deva, unde dice: „Cu tóte acestea din identitatea descopeririloru mele totu nu potemu cu siguritate trage consecintiile asupra celoru ce au facutu aceste vase, nici asupra felului lor.“ Asia dara afirmarile cá suntemu traci-bulgari de ce se nu fia si ele numai hipotese? pentru-ce se le ia cineva de bani buni?

Cumcá dr. Fligier arata cá bulgarii din muntii Rhodope posedu traditiuni si cantari din care se vede cá urmasii lor traiscu astadi in romanii nostrii... Dara dr. Fligier a fostu óre pe la noi se adune si traditiunile nóstre? óre cunósce elu baladele minunate romanesce, in care damu de urmele cultului si mitologiei románe? E verosimilu, ba chiaru siguru, cá nu le cunósce daca vorbesce astfelu.

In fine incheiu aceste modeste reflecsiuni ale mele, ce n'au avutu altu scopu, decâtu a spune celoru ce s'au bucuratu — audindu de vestea cá suntemu bulgari, — cá bucuri'a lor e prematura.

O romanca.

— (Notitia bibliografica). Raportu generale despre starea si activitatea societatiei junimei romane universit. din Clusiu „Julia“ pe anii academici 1879—80, 1880—81 si 1881—82. Localitatea societ.: strad'a Carbuloru Nr. 6. Clusiu, 1883. Editur'a soc. „Julia.“

voritoriu, de-ore ce acesta intemplantare provoca uniunea nobililor contra tieranilor „ad extirpandos rusticos.“ E dreptu ca regele Albertu a decretatu, ca iobagii se se pota muta dela unu domnu la altulu, dara morindu regele preste puçinu, legea nu fu respectata si sörtea tieranului remase ca mai inainte. Inca si mai infricosiata decatu tote aceste a fostu revolutiunea lui Dozsa in Ungari'a contra jugulu feudale. Pe la anulu 1514 scaunulu pontificalu era in vacantia, era arhiepiscopulu Ungariei cardinalulu Toma Bakacs, omu cu sciintia si vedea, se afla in Rom'a pentru conclava. Densulu inca era competentu la thiar'a pontificalu, si ca atare se nisua din respoteri se atraga asupra si atentiunea colegiloru sei, era cu ocaziunea alegerei numai unu votu 'ia lipsitu de nu a reesitu; asia fu alesu Leo X din stralucit'a familia de Medici. Acuma cardinalulu Bakacs s'a pusu in intelegere cu noul pontifice in privinti'a publicarei unei expeditiuni in contra turciloru, cari amerintiau in continuu Ungari'a. Noul pontifice incuviinti'a expeditiunea, era Bakacs se intoarse acasa cu o bulla pontificalu, in care se da ertare de pecate toturoru cari voru apuca armele contra paganiloru. Ridicandu-se unu stegu albu, si publicandu-se expeditiunea se si adunara tieranii la locurile ficsate (Budapest'a, Segedinu, Oradea-mare), pentru a se inarma contra turciloru. Dara candu audira tieranii ca G. Dozsa unu secu du din Transilvani'a, este comandantulu lor, au prinsu a parasu in cete si mai mari agrii domniloru si a se duce la arme, preferindu mai bine a mori in lupta contra turciloru, decatu a suportu si mai departe jugulu celu greu alu servitutei. Nobilii inse vedindu ca campurile loru remanu desierte, au prinsu a se opune la mergerea tieraniloru si a'i tortura. Atunci tieranii in locu se marga in contra turciloru, si-au intorsu armele contra nobililoru (tiraniloru) loru depredandu-le bunurile, uciendu'i si comitiendu contra lor totu feliulu de fapte fiorose, pana candu Joana Zapolya voda alu Transilvaniei sufoca rescola iobagiloru in sangele lor. Astfeliu nobil'a intentiune a arhiepiscopulu fu frustrata prin tirani'a nobililoru si rescola acesta despoia tier'a de vreo 70,000 pana la 100,000 de tierani braçia muncitoare, era starea tieranului in locu se se usioredie se agrava si mai tare.

Dupace Dozsa si tieranii prinsu in batalia, se torturara prin totu feliulu de miolode crudele si barbare, se tinu adunare generala la Bud'a, unde se primi codicele Tripartitum Verböczianum, in care se opri tieraniloru a porta arme sub pedepsa de a si pierde man'a drepta, se opri de a se muta dela unu domnu la altulu, se pronuntia sententia: „Rusticus praeter mercedem sui laboris nihil habet.“ Astfeliu toti tieranii fara distinctiune devenira servi legati de glia, „servi glabae adscripti“ si asia de aici incolo starea iobagiloru deveni si mai cruda, dupa care urma si desdaunarea daunelor cauzate nobililoru prin revolta, la care s'a mai adaosu si poft'a de resbunare contra tieraniloru. In ce s'a deschilinitu dara starea sclaviloru din evulu mediu, de a sclaviloru din lumea vechia?

Cu finea evulu mediu feudalismulu era corruptu de totu, cavalerismulu celu frumosu degenera in lotria, usulu prafulu de pusca trase dupa sine ridicarea armatelor regulete, si atunci servii de arme, cari completau banderile nobililoru pana acuma, devenira servi clacasi. Acesta in Ungari'a s'a intemplantu ceva mai iute decatu in statele Europei apusene.

(Va urma.)

„Pester Lloyd“ si Romanii din Transilvani'a.

Cititorulu ce-ar binevoi a se uitu din nou la numerulu „Timpulu“ de Sambata 13 Martie, va vedea ca, daca amu fi fostu profeti, totu n'amu fi pututu cita mai exactu pasajele acele din circular'a Escelentiei Sale dlui Miron Romanulu, cari voru servi pressei unguresti ca denuntiaru si ca punte de acuzatie. In articolulu lui „Pester Lyd.“ pe care lu reproducem mai la vale, se vede ca pasajele a caroru enuntiare din partea mitropolitulu amu reprobato noi, sunt exactu aceleasi cu cari foia maghiara scote ochii Romaniloru.

Inse acesta foia e cunoscuta ca oficiosa; inspiratiunile ei se datoiescu unoru sorginti din sferele guvernamentale ale Ungariei. Pastrandu-ne intentia de-a raspunde la articolulu foii oficiose, damu de asta-data apostrofele ei ca proba, catu de multu reu se pote face unui poporu intregu prin cateva siruri necumpenite si inexacte, cumu positia oficiala pe care-o ocupa Escelentie'a Sa da unoru neadeveruri o greutate, pe care nici unu felu de fapta si nici unu felu de discursu din timpulu adu-

nariloru poporale n'o justifica. „Piltele rele molipsindu datinele cele bune“ — amu vedutu si pe P. S. Sa Episcodulu Aradulu urmandu exemplulu datu din Sibiu si creandu-se — din seninu si din nimicu — unu pretextu de persecutie in contra aspiratiuniloru legitime ale poporulu romanu.

Deductiunile pe cari „Pester Lloyd“ le face din circular'a mitropolitulu, punerea in paralela a cuvintelor prelatulu cu passagie si espressiuni din „Telegraphulu-Fundescu“ bunaora, va dovedi I. P. S. Sale, ca, chiaru dac'ar fi voitu se opreasca clerulu dela intruniri, conformu vreunui ordinu ministerialu, ar fi avutu dreptulu s'o faca ca autoritate eclesiastica suprema; dar ca nu trebuia, pentru a-si motiva ordinulu circularu, se citea considerante cari, fara umbra de adeveru, punu in suspiciune legitimitatea cereriloru credinciosiloru sei. Considerante atatu de lipsite de temei, in catu scriitorii maghiari insisi, pentru a le da macaru aerulu unei probabilitati, sunt nevoiti a le documenta prin citatiuni din „Telegraphulu-Fundescu“ ori din alte foi, mai bine scrise pote, daru despre cari se stie, ca enuntiarile lor nu angajesa nici o sfera politica si pe nici unu barbatu politicu.

Lasamu se urmeze articolulu, rezervandu-ne a l comenta in altu rendu.

„Meetingurile romane din Transilvani'a au produsu o miscare care de ce merge, de ce atinge cercuri mai intinse, miscare ce merita cu atatu mai multu atentiunea generala, cu catu sta in legatura cu aspiratiuni forte caracteristice. Motivulu manifestu si imediatu alu acestoru adunari ale Romaniloru transilvaneni e precum se stie discutiunea in dieta asupra proiectulu de lege, privitoru la scolele secundare. Conducetiloru Romaniloru nu le era de ajuns, ca mitropolitulu in numele bisericii sale, a facut obiectiuni inaintea parlamentulu in contra acestui proiectu de lege; nu, pe lunga acesta mai trebuiau si manifestatiuni „spontane“ ale „vointei poporulu“ cari sa dea acelui protestu o putere si o eficacitate deosebita. Si ne adeveru! Daca e vorb'a se relevamu repediunea si precisiunea cu care s'au insecnatu meetingurile romane din Brasiovu, Sibiu, Deva, Clusiu, Turda, Cohalmu, Fagarasiu si din alte locuri, cei ce le-a pusu la cale merita de siguru tota lauda. Din acesta putem deduce invetiamentul importantu, ca acestu poporu se dirige de catra conducetorii lui dupa vointa si intentia loru c'o lesniece care ne pune pe ganduri. Alta e insecnatiunea, ce este a e realisa prin aceste adunari demonstrative.

Discursurile si resolutiunile, precum si personagiele determinate din aceste meetinguri nu ne lasa nici o indoiala, ca avemu a face cu unu nou „tour de force“ alu dacoromanismulu. Pentru a ne da acesta proba de putere proiectulu de lege alu scoleloru secundare a fostu unu pretextu numai; resortulu veritabilu e manuitu de alte puteri cu niste scopuri forte indepartate. In midiloculu certelor nostre parlamentare, adesea meschine, si impresurati de nu mai puçin insemnate certe de di, pierdemu prea adeseori din vedere mersulu lucrurilor din Orientulu meridionalu si totusi acolo s'a inradacinatu pentru Ungaria, ba pote pentru monarchie (?) o cestiune de existentie, care pan'acum nu s'a desvoltatu de locu in favorulu nostru.

Despre adunările din urma ale Romaniloru, foile nostre n'au adusu de catu notiie insuficiente; dara pastoralele mitropolitulu romanu si ale episcopulu din Aradu ne invatia, ca avemu a face cu manifestatiuni forte critice. Mitropolitulu constata in circular'a sa, ca aceste adunari sgomotoase de poporu, au luat „o directiune si unu caracteru politicu“ de-asia natura, in „catu nu pot fi decatu stricaciose intereselor de existentie ale poporulu romanu.“ Elu ne mai spune ca „teoriile“ desvoltate in adunari stau in contradicere cu „patriotismulu“ si cu respectulu ce li se cuvine institutiuniloru fundamentale de dreptu publicu.“ Conducetorii adunariloru poporale duc poporulu „pe-o clina repede“ si lu impingu „intr'o directiune care trece marginile loialitatii.“

Se fie bine intielesu! Mitropolitulu romanu este acela care vorbeste ast-felu in circulara catra clerulu seu propriu. Avemu asia dara unu martoru classicu pentru asertiunile gravante pe care capulu bisericei romane ortodoxe le-a scrisu — de siguru dupa informatiuni amanuntite asupra celor petrecute si cu intentiunea cea mai buna. Indignarea cu care-a fostu primita acesta admonitiune de catra inteligentia romana, ne intareste in credintia veracitatii acestoru enuntiaru, cari indealtmintrele ne se confirma si din alte sorginti competente (?) Pietrele, aruncate in ferestrele resedintei metropolitane, precum si atacurile fora moderatiune a pressei romane de dincoci si de dincolo de Carpati, impertinentulu „protestu in zale“ cu care-a umplutu lumea tinerimea romana din Sibiu, indreptatu in contra „neadeveruriloru tendentioase“ cuprinite in pastoral'a de mai susu, dovedescu nu mai puçinu turburarea intinsa si adanca, pe cari le-a produsu descoperirile mitropolitulu in initiatorii si complicitii noului scandalu dacoromanu. Impregiurarea ca procurorulu a procedatu in contra unora din personagiele compromise, sporeste numai seriozitatea situatiunii.

Pentru celu ce cunoaste starile de lucruri de dincolo de Tier'a Motiloru, precum si din invecinata Romanie, fenomenele din urma nu i producu nici o surprindere, ci i se presenta numai ca niste efecte ale unoru cauze de multu cunoscute si adese deplorate. La aceste sorginti dara trebuie se ne ducemu pentru a ne forma o idee limpede si o judecata exacta asupra miscarii Romaniloru din Transilvani'a.

Radecinele miscarii de adi ajungu pana la 1848, ba in parte chiaru dincolo de-acea era; dara dorintiele si reclamatiunile Romaniloru din Transilvani'a au primitu o forma mai concreta dela 1867 incoce. Fara consultarea si consentimentulu celoru mai vechi locuitori ai Transilvaniei, precum conducetorii numescu forte impropriu poporulu lor, s'a facutu atunci pactulu dualistu intre Ungaria si Austri'a si ca consequentia ulterioara a lui, realisarea uniunii legale a Ungariei cu Transilvani'a. Romanii transilvaneni se nfiora atatu de acelu pactu nefastu catu si de uniune, pe care-o nmescu fusiune inadmisibila si staruie intr'o politica de passivitate, incatu nu iau parte la alegerile in parlamentu, nici la alte actiuni politice de insemnate de dreptu publicu si tote legile si institutiunile, pe care legislatur'a unguresca le-a creatu dela anulu 1867 incoce, Romanii le considera numai ca de facto si impuse, er' nu ca existandu de jure si durabilu-obligatoire.

In acesta politica de abstinentia, care nu e in fondu decatu o stare perpetua de resboiu in contra legislatiunii tiei propii, se creste tinerimea romana din Transilvani'a; ei i servescu sferele inteligente ale acestui poporu; acesta politica o predica tote scrierile si foile Romaniloru atatu dela noi catu si de dincolo, din regatu; acesta e atmosfer'a politica in care, de doue decenii, traescu peste doue milioane si jumetate de cetatieni ai statulu nostru. Si acesta atitudine a Romaniloru se ntareste anca prin aceea, ca conducetorii de adi o punu inainte ca sfantu patrimoniu alu marelui mitropolitu Siaguna.

Acestu antaiu arhiepiscopu si mitropolitu roman-ortodoxu, care a muritu in a. 1873, a lasatu (dupa cum arat d. Slavici) urmatorulu testamentu poporulu seu:

„Nici o intelegere cu Maghiarii! Orice intelegere directa intre Romani si Maghiari implica in sine „ideea unei actiuni in contra dinastiei. Tote sperantiele „Romaniloru se ntemeiasa numai pe Imperatulu.“

Dupa aceste idei conducetore ale politicei romane moderne, conflictulu intre rasse trebuie mantinutu in permanentia, ba scleratiunea unei asemeni politice de asmutare merge atatu de departe, incatu incercarile unei intelegeri pacifice intre popore se considera ca unu actu in contra dinastiei. Loialitatea simulata catra dinastie nu e in realitate decatu o ilustratiune a cuventulu: „Voimu stapanu pe Imperatulu, pentru a nu avea nici unu stapanu.“

Din acestu isvoru resaru apoi cu necesitate naturala tote acele regretabile si culpabile induceri in eroare ale poporulu romanescu, care din natura chiaru, e obicinuitu de-a se lasa influentiatu si dusu de buna voie de altii. Si candu acumu vr'o doi ani incepuse a miji si printre Romanii din Transilvani'a unu simtiu mai bunu, o pricepere mai sobra a starii de lucruri; conducetorii au pusu cea mai puternica parghie morala pentrucu, in conferentia generala a delegatiloru romani din Maiu 1881, se fortifice din nou punctulu de vedere alu passivitatii. Prea bine le-a succedat inca; ca ci cine pote nega ca majoritatea precumpenitoare a asi numitei inteligentie romane: preoti, institutori, advocati, carturari, negutiatori, proprietari s. a. m. d. e plina cu totulu de ideile unei aversiuni ostile in contra legiloru fundamentale ale tierii nostre. Mitropolitulu Mironu Romanu o spune acesta fara pospaiu; si elu trebuie sa-si fi cunoscendu omenii.

Dara incatu tintește aceasta atitudine hotaritoriu-ostila a Romaniloru transilvaneni? Sa se ia sama numai la decisiunile conferentiei generale din 1881 si se s'asculte cele mai noue discursuri si resolutiuni ale meetinguriloru si oricine se va convinge, ca pretinsa passivitate politica are in fondu tinte forte active.

Inainte de tote e vorba de restabilirea uniunii personale intre Transilvani'a si Ungaria sau de recastigarea autonomiei transilvane; apoi stabilirea acelei egale indreptatiri pentru Romani, ca in tote regiunile locuite de ei numai limb'a romana se fia legalu permis in administratie si jurisdictiune. (NB: Aci „Pester Lloyd“, se cam intrece. Nu numai, ci si limb'a romana. Nu nur, ci auch.) De acestea se leaga instituirea unei representatiuni romane nationale care, dupa cum se preinde, ar fi existatu din betrani si pe care Maghiarii si Sasii au inlaturat-o in modu criminalu.

Se'ntielege ca si partile rupte in modu arbitraru, partes a nexae, trebuiescu restituite principatulu Transilvaniei, pentru ca in chipulu acesta se fie gata bastionulu pentru Dacia viitoare.

Tote dorintiele aceste modeste se gasescu pe largu in Memorandulu Romaniloru din Transilvani'a care-a fost scosu la lume, inzestratu c'unu aparatu istoricu in aparentia plinu de greutate, si care in multe locuri din strainetate a facutu deja efectu si ceea ce-i lipseste acestei scrieri ca ascutisii si limpedime aceea ne-o spunu fara siala Irredenta romana si press'a ei din Romani'a si din Paris. Ce dicea, in decembre anulu trecut, cu ocazia iubileulu Habsburgiloru „Romani'a Libera“? „Austri'a a spriginitu cu umerii sei cladirea „deramata a statulu ungurescu, s'a facutu complice cu „despotismulu hunicu si a mentinutu pana in dilele nostre „sclavi'a nationalitatiloru (in Ungaria.) Ore dreptatea „eterna va mai ingadui multu timpu acesta pata pe „care-o arunca existentiea acestui imperiu parazitu pe „fruntea secolulu libertatii si civilizatiunii?“

Unu demnu pendentu la acesta obrasnicie este faptulu ca in scolele Romaniei se invatia ca „Patria Romana“ cuprinde regiunile „Temesian'a“ (Banatulu Temisiorii), Transilvani'a, Maramuresiulu, Crisian'a (regiunea Muresiului si Crisiului) si Bucovin'a. In fine foile asmutitoare de langa Dambovitia ajungu atatu de departe, incatu nu mai numescu Transilvani'a, de catu „Romani'a de peste Carpati.“

În adevăru trebuie să se mire cineva de linistea și de răbdarea sferelor noastre conducătoare, și durăsa ne-a parut mai cu seamă de multă încă acea grijă cu care ministerul nostru de externe și diplomația noastră au cautat a ridica de subsuori megalomaniă dacoromana. Nu numai că tierilor vasale Turciei li s'a creat o poziție suverană ca regatu romanu și s'a introdus în sirul statelor europene, mai cu seamă prin solicitarea și sprijinul nostru, dară amu sacrificat (și această e și mai rău) interesele noastre cele mai vitale politice și economice la Danarea de jos și amu adus de mai grele rane tierii noastre proprii din curată ingaduintă și din grija pentru neastemperatul megalomanu.

Si pentru totă iubirea și toate sacrificiile, culegemu adi respalță sub formă politice de asmutire a unei Iridente romane și a afiliatilor ei dela noi. Amu uitatu că în Orientu nu obține cineva succese prin ingaduire și buna voință, ci prin putere și strasnicie. Nu se va face odată usu de această veche esperimentia față cu agitatorii și provocatorii romani de dincoace și de dincolo de Carpați? „Timpulu“.

Revist'a politica.

Sibiu, 10 st. n. 1883.

În Londr'a se aștepta cu o mare îngrijire promulgarea constituției egiptene prelucrată de lordul Dufferin. După părerea persoanelor care cunoscă țăr'a și omii, această constituție nu corespunde nicidecum cu starea lucrurilor din Egiptu, de vreme ce fellahii nu posedă gradul trebuincios de cultură pentru o asemenea instituție, care a fost copiată după modelul aceleia ce există actualmente în coloniile engleze. De altmăntea scrierile sosite din Egiptu prezintă actuală situație în chipul cel mai nefavorabil. Numai în acele puncte, unde se află o garnisonă militară, se bucură poporația europeană de pușina siguranță, astfel că ea a petiționat neconținut, că trupele engleze se remana acolo, și de aceea nici nu se poate prevedea când se va sfârși ocupația engleză.

Seriöse încaierări au avut loc dilele acestea între montenegri și albaneși. Schinteia a fost data prin următorul incident:

Unu turcu avu și influență din Krajna, fu omorât de Malisori tocmai când trecea podul de peste Rejka, fiindcă a fost luat drept montenegru din cauză căciulei montenegrene ce portă. Acestu faptu a provocat o mare fărâșă; aproape 200 de turci se adunară spre a-lu resbună. Cu acestia se unira 200 montenegri din Rejka, doritori fiind a resbună și ei mărtea lui Ștefanu Vrbiză. Ei petrunseră cu totii în Kamemka; tribul Kastrati, pușini la număr și atacați fără veste, se retrase până când îi veni ajutoriu, și atunci opuse o rezistență îndârnică.

Lupt'a dură aproape trei ore; de ambele părți fură câțiva morți și unu mare număr de raniti. O cetă de Kastrati, care se așază dintr'o colibă derimată, fu impresurată de montenegri; doisprezece Kastrati fură făcuți prizonieri, duse la Cetinje și întemnițați. Ur'a dintre montenegri și turci de o parte și albaneși de altă a ajuns la unu asiă grad în cât sunt de temutu întemplieri seriose.

Despre miscarile și activitatea nihilistilor din Rusi'a cetimă într'o corespondență a „Telegraphului“ din București acestu faptu caracteristic:

„Sunt trei-patru săptămâni de când poliția a pus man'a pe o copilă, care a jucat unu rol însemnat în conspirația dela 1880, pe timpul când s'a făcutu exploziunea din palatul de erna sub domni'a țarului Alexandru II-lea. Eugenia Figner, asiă se numește această copilă, a fost educată în strainatate unde împreună cu soția procurorului Filippoff făcu cunoscința cu grupul Bacunistilor din Elvetia. Ambele femei sub impresiunea proselitilor lui Bacunine, se transformară în adepți aprigi ai teoriei socialiste și în curenți deveniri membri activi ai societăților secrete din Petersburg. Bietul procuror Filippoff pierdindu'si soția, pe care o iubi la nebunia și care pentru nenorocirea sa a fost și de o frumsetă rară, deveni persecutorul cel mai activ al nihilistilor. Comitetul executiv l'u condamnă la mărte, dară grația implorării soției sale această condamnare nu s'a executat. Filippoff trăia deci în pace, urmandu actul său de resbunare; în ultimul timp, grația investigațiilor sale proprii, grația unui spionaj creat și organizat de densulu, poliția isbuti a pune man'a pe soția sa și împreună cu dens'a pe sororile ei Lidia și Eugenia. Astăzi pe bas'a depresiunilor capetate dela aceste femei, poliția se află pe urmele unor descoperiri grave. Voru salvardă ore aceste descoperiri pe Maiestatea Sa de a putea se se încoronie în pace? — Nu se știe, căci organizația fortierilor nihiliste e făcută

în asiă modu, că în locu de părțile distruse prin poliția se reorganizează imediatu unu corp nou, ce pasiesce înainte. Acestea trei femei prinse în provincia se află acum aici.“

Protocoloalele Conferinței dela Londr'a.

— Londr'a, 17 Martie. — Lordul Granville a trimis cu dat'a de 14 Martie tuturor reprezentanților englesi din strainatate, o depesă foarte lămurită în privința cestiunei navigației pe Dunare și a Conferinței care tocmai s'a încheiat acum. Această depesă conține pe nouă pagini o privire istorică retrospectivă asupra tuturor negocierilor de până acum și espune otaririle luate de puteri în privința cestiunei dunarene. Ea discută tractatele din 1856 și 1871 trece apoi la tratatul dela Berlinu, amintescă cei patru articoli ai baronului de Haymerle și recunoșcă că, judecând după casurile precedente, Austria are într'unu chipu neîndoișos dreptulu d'a participa la administrația acelei părți a Dunarei, de și această putere nu poate fi privită ca Statu tierru-rénu. Depesă se ocupa apoi de propunerea Barère precum și de negocierile ce s'au urmat asupra'i, și amintescă opoziția ce Romani'a a desfășurat contra acestor propuneri. Cu toate acestea înse regulamentul dela 2 Iunie 1882 a fost adoptat și subsemnat de toate puterile. Depesă schițează apoi cursul urmat de conferință și încheia cu următoarele observații generale:

„Gubernulu Maiestatii Sale crede că aceste aranjamente voru fi satisfăcătoare. Comisiunea europeană s'ia exercitat funcțiile sale în decursu de mai bine de unu sfertu de secolu spre binele generalu și într'unu chipu multiamitoriu pentru totă lumea. Ar fi fostu cu totă serioșitatea de regretat, dacă existința ei ar fi încetatu din cauză neînțelegerii dintre puteri. Prin actuală înțelegere, această existență a fostu prelungită pentru unu lungu siru de ani și a dobândit perspectivă d'a fi prelungită și d'aci în colo pentru unu număr nemărginitu de ani. Mandatul comisiunei a fostu largit într'unu chipu cum de multi ani gubernulu Maiestatii Sale ilu credea vrednicu de doritu pentru interesele comerțului maritim. De altă parte nu este de temutu, că cestiunea ei va fi îngreuiată sau că activitatea ei va fi mărginită prin concessiunile acordate Rusiei și României în privința brătiului Kili'a. De altmăntrelea, dreptulu acordat Rusiei și României, d'a face în acelu brătiu și în gurile lui lucrări de natură comercială spre a înlesni navigația, nu poate fi alt-felu privit decâtu ca avantajos pentru comerțulu indigen și strainu, de vreme ce au fostu luate toate garanțiile că nici acele lucrări macaru nici taxele care voru fi prelevate spre a acoperi cheltuielile făcute, se nu împiedice navigația din brătiul Sulin'a.

„Regulamentele pentru calea fluvială dintre Portile de Feru și Galati, care au fostu stabilite după ascultarea reprezentanților tuturor Statelor tierrumene, au fostu érași amendate în urm'a obiecțiunilor făcute de unele State tierrumene. S'a otaritu unu restimpu de șase luni pentru schimbarea ratificărilor tratatului în decursulu caruia speram că tratatul va dobândi consimțimentulu tuturor Statelor tierrumene. Pe timpul câtu au ținut desbaterile, toti plenipotențiarii au exprimat neconținut dorința se se tina seama de dorințele acestor State, și gubernulu Maiestatii Sale, în convingerea că aceste aranjamente sunt favorabile acestor State n'a statu la îndoielă d'a le invita se adere la ele, și d'a rugă pe celelalte puteri contractante se sprijine acestu demersu.

„Semnatu: GRANVILLE.“

Cele optu protocoale sunt foarte voluminoase, ele coprind pe langă testulu tratatului și anecesele pe optzeci pagini de tipariu. Din întâiulu portocolu se potu estrage următoarele: „Comitele Münster deschide conferința și propune d'a alege pe lordul Granville ca presedinte. Acesta a propus se se alege sir Crowe ca secretariu. Dară fiindcă lui Musurus pasia îi lipseau instrucțiunile, apoi Conferința se amana, dară în același timpu otarește, că la casu cându Musurus pasia ar remanea și mai tardiu fără instrucțiuni, se se începă lucrările și fara elu. În alu doilea portocolu, lordul Granville propune se se pastreze celu mai mare secretu asupra desbaterilor. În urm'a ore-caror obiecțiuni ale baronului Mohrenheim asupra celui din urma portocolu în privința sirului după care se se ia în discuție cestiunile, lordul Granville comunica Conferinței o scrisoră a dlui Iónu Ghica, asupra careia se începe următoarea discuție:

Lordul Granville exprima speranța că Romani'a va fi primită în Conferință pe unu picioru egal cu celelalte puteri. Ar fi cu atât mai de doritu d'a acorda României această, cu câtu ea este déjà represintată în comisiunea dunarene europeană și va avé de asemenea represintante ei în comisiunea mică ce se propune a se institui.

Comitele Münster, ambasadorul Germaniei, crede că trebuie se se opuna la această admitere a României pe unu picioru egal cu celelalte puteri. Reprezentantulu Germaniei recunoșcă în adevăru marele interesu pe care l'u are Romani'a în rezolvarea cestiunilor pendinte în Conferință, totuși d-a este de părere se se pastreze Conferinței caracterulu său european, abținându-se dela o admitere a României pe unu picioru de egalitate. Dacă, mântinându-se principiulu unanimității, s'ar dá unu votu Germaniei, apoi s'ar creă o situație care n'ar fi cătusi de pușină de doritu, o situație care ar satisfăce voința Germaniei, că, printr'unu veto, se nimicească otaririle Conferinței. Astfelu dară Romani'a nu poate fi admisă decâtu numai ca invitată, éra nu ca membră a Conferinței.

„Plenipotențiarulu Austro-Ungariei erede că trebuie se arête, că s'ar unu bucuros cu dorința exprimată de presedinte, că Romani'a în temeiulu situației es-

ceptionale ce l'a creatu tratatul de Berlinu, se fia admisă a luă parte la desbaterile asupra celorlu trei cestiuni cari formăza obiectulu discuțiilor Conferinței; dară elu nu poate face alt-felu decâtu se se unescă cu opiniunea contrară emisă de comitele Münster, și este dispus a-si lasă părerea sa la o parte, spre a aderă la aceea a plenipotențiarulu germanu.

„Plenipotențiarii franceși aproba vederile lordului Granville și aru fi dispusi se primescă pe Romani'a a luă parte la desbaterile asupra materialulu supus conferinței, dară recunoșcă că obiecțiunile ridicate de comitele Münster sunt de o natură serioasă, și astfelu ei se voru unu cu vederile majorității.

„Comit. Nigra declara că Itali'a se află în această cestiune în aceeași situație ca și celelalte puteri cari au auditu propunerea Engliterei în momentul cându pareau dispuse se primescă amendamentul propus de Germani'a. Plenipotențiarulu italianu se unescă cu vederea majorității.

„Baronulu Mohrenheim adera în adevăru și dsa la vederile majorității, dară ar fi de părere se se admita Statele tierrumene, cerându-le o situație după competența ce are fiecare; totuși, în considerația vederilor espuse, dsa crede că trebuie a se unu definitivu cu majoritatea.

„Plenipotențiarulu turcu exprima aceeași părere, adaoage înse, că Romani'a ar putea se fia invitată se ia parte la conferință, dară nu și se semneze protocoale, de vreme ce acestu dreptu este rezervat numai marilor puteri.

„Lordul Granville cere plenipotențiarulu germanu se formuleze propunerea sa în formă unu amendamentu, după cum a prezentat-o la începutulu desbaterilor și exprima dorința că același amendamentu se fia primitu și pentru Serbi'a ca și pentru Romani'a.“

(Va urmă.)

Sciri diverse.

— (List'a) pentru conferinții la balulu ce s'a ținut în Blaslu la 12 Jan. 1879 în folosulu înființării fondulu pentru acoperirea unor spese opidane:

Basiliu Macelariu, Blaslu, 1.—, Demetriu Cadaru, Blaslu 1.—, Basiliu Vancea, Blaslu 1.—, Ștefanu Bela, Blaslu 1.—, Moritz Bretter, Blaslu 3.—, Gustav Deibler, Blaslu 1.50, Alesandru Bugneru, Blaslu 1.—, Franciscu Dervasiu, Blaslu 1.—, Basiliu Berzanu, Blaslu 1.—, Josifu Vincleru, Blaslu 1.50, Maria Tipografu, Blaslu 3.—, Franciscu Pic'a gendarmu, Blaslu —.50, Joanu Nagy gendarmu, Blaslu —.50, Franc. Schinschi, Blaslu 1.—, Cadar Kirner, Blaslu 1.—, Fried. Schriba, Blaslu 1.—, Joanu Stregianu, Blaslu 1.—, Joanu Milotinovicu, Vez'a 1.—, Sim. Costianu, Blaslu —.50, Jos. Stregianu, Blaslu 1.—, J. Doziacu, Blaslu 1.—, Ales. Stregianu, Blaslu 1.—, Daniel Conrad, Blaslu 1.—, Joanu Kiss, Blaslu 1.—, Demetriu Campeanu, Blaslu 1.—, Joanu Xonu, Blaslu 1.—, Iclodianu Joanu, Blaslu 1.—, Samoi Szigmond, Blaslu 1.—, Gergely Pongracz, Blaslu 2.—, Anton Müller, Blaslu —.50, Simionu Lövi †, Vez'a 1.—, Ștefanu Iclodianu, Blaslu 1.—, Dem. Turcu jun., Blaslu 1.—, Ignatz Berger, Hususeu 1.—, Alesandru Olteanu Blaslu 2.—, Petru Băro, Nagy-Enyed 1.—, Parteniu Bărlă, Blaslu 1.—, Josifu Nagy, Blaslu 1.—, Maria Iminovicu, Blaslu —.50, Trezsi Szekely, Blaslu 1.—, Rosalia Bugneru, Blaslu 1.—, Simionu Berzanu, Blaslu 1.—, Constantinu Ratiu, Blaslu 1.—, Isidoru Corvinu, Blaslu 1.—, Michaiu Janz'a, Blaslu 1.—, Ales. Ivascu, Abrudu 1.—, Silvestru Chesches, Blaslu —.50, Filipu Moskovits, Sieic'a-nica 1.50, Rudolfu Ritiu, Blaslu 1.—, Năthán Roth, Blaslu 1.—, Paulu Menesy, Blaslu 1.—, Constantiu Janz'a, Blaslu 2.—, Julian'a Manfi, Blaslu 1.—, Absolonu Siarlea protopopu, Blaslu 1.—, Joanu Tipografu, Blaslu 1.—, Juliana Margineanu, Blaslu 1.—, Jos. Bela, Blaslu 1.—, Joanu Janz'a, Blaslu 1.—, Aug. Mazzuchi architectu, Blaslu 1.—, Joanu Bela, Blaslu 1.—, Julianu Orianu, Blaslu 1.—, Ana Rusu, Blaslu 1.—, Joanu Rusu, Blaslu 1.—, Joanu Siler, Blaslu 1.—, Basiliu Calbori, Blaslu 1.—, Joanu Furnea, Blaslu 1.—, Teresia Bugneru, Blaslu —.50, Michaiu Suciu, Blaslu —.50, Samuel Friedmann, Hususeu 1.—, Joanu Fekete canon., Blaslu 2.—, Catarina Reiner, Blaslu 1.—, Sim. Simonu, Blaslu 1.—, J. Schneider, Blaslu 1.—, Gligoru Bela †, Blaslu 1.—, Paulu Marinu prof., Selisce 1.—, Petru Suciu, Blaslu 1.—, Samuila Ritiu †, Blaslu 1.—, Josifu Reicu, Blaslu 1.—, Alesandru Uilacanu, Blaslu 1.—, Franciscu Giulanu capelanu, Blaslu 1.—, Grigore Ordace, Blaslu 1.—, Lajos Varga, Blaslu —.50, Ales. Moldovanu, Blaslu 1.—, Basiliu Moldovanu, Blaslu 1.—, Basiliu Stregianu, Blaslu 1.—, August. Gruitia, Blaslu 1.—, Zevedeu Moldovanu, Blaslu 1.—, Juliana de Popp, Blaslu 1.50, Luisa Fischer, Vez'a —.50, Ana Munteanu, Blaslu 1.—, Gergely Mendel, Blaslu 1.—, J. Friedman, Blaslu 1.—, Lajos Enyed jude reg., Blaslu 2.—, Papp László adjunctu, Blaslu 1.—, Papp Geza, Blaslu 1.—, Daniel Feri, Blaslu —.50, Joanu Rosoru †, Blaslu 1.—, Josifu Crisianu, Blaslu 1.—, Jos. Velicanu, Blaslu 1.—, Fodor Laszlo R. C., Blaslu 1.—, Nic. Munteanu, Blaslu —.50, Joanu Müller, Hususeu —.50, J. Turcu, Blaslu 1.—, Silvestru Gruitia †, Blaslu 1.—, Petru Toganu, Blaslu 1.—, Carl Keil, Blaslu 1.—, Grigore Pop, Blaslu 1.—, Br. Splenyi Anthal, Panade 1.—, Otto Helmreich,

Blasiu 1.—, Georgiu Táth executoru reg., Blasiu 2.—, Joanu Chirila canonicu †, Blasiu 1.—, Moritz Preuser, Blasiu 1.—, Joanu M. Burbea, Brasiovu 1.—, escel. sa Dr. J. Vancea de Butésa, Blasiu 10.—, Emanuel Csiky †, Blasiu 1.—, Fodor Károly, Blasiu 1.—, Schiessel Carolnő, Blasiu 1.—, Aranyosi Ludovicu, Blasiu 1.—, Zoanu Gruitia, Blasiu 1.—, Nicolau Pepeloviciu, Blasiu 1.—, Solomon Sinberger, Blasiu 3.—, Teofilu Socaci, Blasiu 1.—, Dionisiu Rusu, Blasiu 1.—, Basiliu Cernea la judecatoria, Ciucu-mare 1.—, Florea Sioner, Ciucu-mare 1.—, Gl. Poszot, Ciucu-mare 1.—, J. Popescu protop. †, Mediasiu 1.—, Teodoru Cratiunu subj. reg., Bistritia 1.—, D. Lic'a advocatu, Bistritia 1.—, Toth István, Iclodu 1.—, Nicolau Rusanu, Sancelu 3.—, C. B. Groze prof., Blasiu 1.—, Cristofu Eisenmenger resp. Segisior'a 1.—, Josifu Hossu prof., Blasiu 1.—, Dem. Turcu senior, Blasiu 3.—, M. Gerula, Sibiu 2.—, Ana Siofanu †, Blasiu 1.—, Daniel István, Blasiu 4.—, Gereb George, Blasiu 1.—, Daniel Mihaly, Blasiu 4.—, Teod. Deacu vice-rectoru †, Blasiu 1.—, Ladislau Solomonu, Blasiu 1.—, Elisabeta Posonyi, Blasiu 1.—, S. Mendel, Blasiu 3.—, Joanu Germanu prof., Blasiu 1.—, Simionu Micu prof., Blasiu 1.—, Basiliu Ratiu prof., Blasiu 1.—, Eronimu Albani calugaru, Blasiu 1.—, Aronu Papiu prof., Blasiu 1.—, Ludovicu Ciato advoc., Blasiu 2.—, Dr. Nicolau Stoianu †, Blasiu 1.—, Petru Solomonu prof., Blasiu 1.—, Joanu Orga v.-rectoru, Blasiu 1.—, Petru Uilacanu prof., Blasiu 1.—, Tóth Miklos jude proces., Blasiu 2.—, Dr. Joanu Ratiu canonicu, Blasiu 1.—, Simionu P. Mateiu secretariu, Blasiu 1.—, Leonte Leontianu canonicu, Blasiu 1.—, Stefanu Manfi canon., Blasiu 2.—, Alimpiu Blasianu protopopu, Blasiu 1.—, Joanu Antonelli canonicu, Blasiu 1.—, Ales. Ciacianu comis. reg., Blasiu 1.—, Antoniu Vestemianu canonicu, Blasiu 3.—, Gedeonu Blasianu protop., Mediasiu 1.—, Joanu M. Moldovanu canonicu, Blasiu 2.—, Constantinu Papfalvi canonicu, Blasiu 5.—, Jos. Popu, Blasiu 2.—, Ana Scurtu, Blasiu 2.—, Petru Santeonu, Blasiu 1.—, Basiliu Pascu, Blasiu 1.—, Luca Rusanu, Blasiu 1.—, Nicolau Berzanu, Blasiu 1.—, Emiliu Vlassa protocol., Blasiu 1.—, Abraham Gutmann, Hususeu 1.—, Daniel Ödön, Blasiu 1.—, Teod. Onisioru, Blasiu 1.—, Isidoru Domsia, Blasiu 1.—, Augustinu Colturu, Blasiu 1.—, Bas. Costea, Blasiu 1.—, Joanu Todoranu, Blasiu 1.—, Georgiu Barbatu capelanu, Blasiu 1.—, Carolu Nagy, Blasiu 1.—, Augustinu Streza, Blasiu 1.—, Studentii din Vien'a dela facultatea de „Academia”: Dr. Octavianu Blasianu 1.—, G. F. Stanescu st. comerc. 1.—, Rever Morosianu st. techn. 1.—, Andreiu Bersanu st. filosof. 1.—, Joanu Pamfilie st. techn. 1.—, Emiliu Codru Dragusianulu st. med. —50, Joanu Duschoi stud. comerc. 1.—, Dr. med. Teodoru Mihaliea 1.—, Dr. med. Nicol. N. Popa 1.—, Unu Romanu 1.—, Bas. Turcu comerc. in Blasiu 5.—. — Sum'a 240 fl. v. a.

Din acésta 149 fl. s'au datu numai decátu pe %, éra restulu s'au refintu pentru spesele societatiei „Concordi'a”, adeca 91 fl.

Blasiu, 19/1 1883.

Teodoru Onisioru,
pres. ad hoc.

— (Suveranii nostrii in strainatate). „Monitoriu oficial” de adi publica o mica dare de séma despre modulu cum petrecu suveranii nostrii la vil'a Spinola, de candu au sositu acolo si pana in dio'a de 16 curentu.

Starea sanatatiei Regelui si Reginei se amelioréza din di in di; aerulu celu curatu alu marei de siguru va contribui in modu simtitoriu la deplin'a insanatosire. („Resb.”)

— (Asilulu Elen'a Dómn'a). Ministeriulu instructiunei publice face cunoscutu, cá in internatulu Asilulu Elen'a Dómn'a nu se mai afla nici-unu locu vacantu, si cá nu se mai potu primi eleve decátu la inceputulu fiacarui anu scolaru. („Resb.”)

— (Patriarchulu din Constantinopole si Romanii). Langa patriarchia s'a infiintiatu de curendu o scóla romana, frecuentata deocamdata de 10 baiati si 4 fete, copii de romani din Macedoni'a. Indata ce au aflatu despre infiintarea acestei scóle, patriarchi'a au ordonatu se se faca cercetari si se i se raportedie. Unu diariu grecescu spune cá patriarchulu s'a convinsu cá lucrulu, din nenorocire, este adeveratu, si adaoge: „Suntemu convinsi cá inalt'a sa sanctitate a luat cuvenitele mesuri inainte de a se inradeciná reulu.” („Resb.”)

Academi'a Romana.

(Sesiunea 1883—84).

Raportulu secretarialui generalu.

(Urmare si fine.)

3. Observatiunile meteorologice provocate de Academia sau facute prin membrii sei, dobandescu o valóre din ce in ce mai mare in ochii observa-

toriloru din streinatate. — Si aci, cá in tóte directiunile, puçinatatea midiulóceleru financiare ne-a tinutu aprópe in statu quo alu anului din urma. Cu tóte acestea, zelosulu nostru membru corespondentu dlu Hepites, cu ocasiunea lucrariloru sale cá ingineru alu Calei ferate Bucuresti-Calarasi-Dobrogea, a instalatu, cu instrumentele nóstre, unu observatoriu temporaru in Campia Baraganului.

Dintre judetiele provocate dupa deslegarea d-vóstra, de a se asocia, cu midiulóce banesci, la stabilirea de observatorii locale, n'a respunsu pana asta-di de cátu judetiulu Jasiloru, punendu-ne la dispositiune o suma de 300 lei. Ori cátu de mica, acésta suma probéza in favórea membriloru conducetori acelu judetiu si ne face se speramu, cá nu voru întârdia si alte judetie a imita pe celu de la Jasi si asia, Academi'a va puté organisá unu sistemu de culegeri de observatiuni meteorologice.

4. In privintia imprimateloru esecutate in decursulu anului academicu, amintescu d-vóstra, cá s'au impartitu: Tom III sect. I si sect. II (memorii) din anale; asemenea Tom. IV sect. I cu sect. II (observatiuni meteorologice) si din Tom. V aprópe tóte memoriile au aparutu in brosiure deosebite, conformu unei decisiuni a d-vóstra anterióra; si inca in decursulu acestei sesiuni va fi completatu si impartitu intregu si tomulu acesta de memorii.

Din publicatiunea Hurmuzaki a aparutu tom. IV partea I-a si 69 cóle din partea II-a, utilizându-se la acésta publicare si o insemnata parte din copiile de documente dobândite dela Archivulu Venetianu, pe lînga cele adunate de reposatulu intru fericire Hurmuzaki.

Dela dn B. P. Hasdeu nu s'a primitu Tom. II din publicatiunea Coresi, din caus'a dificultatiloru ce intimpina la pregatirea acestui alu doilea volumu, menitu a cuprinde unu vastu glosaru comparativu.

Me vedu silitu a inregistra aci necomplectarea, din caus'a lipsei sale din tiéra, si a publicatiuniloru ce a fostu luat asupra-si onor. D. Alex. Odobescu si anume: „Istoria Ierografica a lui D. Cantemiru” (opere complete tom. IV). „Vita Dem. Cantemirii” autobiografia de acelasi scriitoru; „Viétia sântului Varlaam” (din care suntu tiparite numai 4 cóle), dupa manuscriptulu lui Udriste Nasturelu, care este in mánile d-lui Odobescu si „Pravila dela Govora”, din care avemu dejá imprimate 12 cóle. In sesiunea d-vóstra ati esprimat parere, cá acele din operele imprimate, cari suntu terminate, se se dea in mán'a publiculu. Déca Delegatiunea d-vóstra n'a realisatu acea dorintia, a fostu legănându-se mereu cu sperantia cá, din o di in alta, d-lu Odobescu ar putea veni in tiéra, spre a da prefetiele, notele, glosariile, etc. promise la fia-care din aceste publicatiuni.

„Mai bine mai întârdiete, dar publicate cum se cuvine,” a fostu conclusiunea delegatiunii d-vóstra atátu pentru lucrarea d-lui Odobescu cátu si pentru a d-lui Hasdeu.

5. La concursurile pentru premii din diversele fonduri ale Academiei s'au prezentatu opurile aretate in anexata lista, si cari s'au trimisu in timpu comisiuniloru respective.

6. Dintre membri noi alesi d-lu Marienescu, conformându-se regulamentulu 'si au trimisu, este puçinu timpu, discursulu seu de intrare asupra „Vietiei si scrieriloru lui Petru Majoru” — Academi'a va avea deci a asculta acestu memoriu inauguralu.

7. Colectiunile diverse ale Academiei se imultira si astu-timpu in modu imbucuratu.

Amu avutu onóre a mai provocá schimbulu de publicatiuni cu 36 societati diverse, din tóta lumea. Respunsurile favorabile primite deja dela o mare parte din aceste societati, ne face a spera unu respunsu de aceeași natura dela acele cari din caus'a distantiei, au întârdiatu. Astu-felu, Bibliotec'a nóstra, dejá prospera, gratie iubirei si stariinteloru d-niei vóstre si chiaru si a unoru persóne streine Academiei, va dobândi unu midilocu de inavutire. Cá si in alti ani, in adeveru, darurile de carti nu au lipsitu bibliotecei nóstre, iar printre donatori voi citá si de asta-data pre d-nii Dimitrie Sturdza, George Sion, Ministeriile de externe, fantie si agriculturá, d-nii de Rosny, Tache Andreianu, P. Ispirescu etc. Se nu uitu a inregistrá mai alesu intrarea in Bibliotec'a nóstra a întregei colectiuni de manuscrise de Letopisetie Romane, colectiune dobândita dela dlu Mihail Kogalniceanu, prin Ministerulu de Culte si Instr. Publica, in lun'a Julie trecutulu anu.

Numeróse si fórté pretióse suntu Uricele, documentele, medaliile, ce au sporitu colectiunile nóstre in anulu din urma, nu numai cá daruri dela unii din membri, precum dela dnii Sturdza, Cretulescu, Urechia, dar' si dela persóne streine precum dnii

G. Lensch, A. Popovici (dela Salonic), Ispirescu, dn'a Aglaea Ghica, etc.

Aceste numeróse si precióse daruri suntu o proba elocinte de iubirea ce intalnesce Institutulu nostru in societatea culta Romanésca. Constatându acésta iubire, cu cáta neplacere me vedu constrinsu a ve informá, domniloru membri, cá a mai trecut inca unu anu fara se fimu pututu inaintá cu lucrarile relative la constructiunea localulu indispensabilu pentru desvoltarea Academiei, si fara de care devine aprópe imposibila conservarea frumóseleru nóstre colectiuni si mai alesu utilizarea lor, fia de cátre d-vóstra, fia de cátre cercetatori particulari.

Asemenea constatare nu o facu totusi alungându din inima ori-ce sperantia in viitoru. Nu credu a manifesta unu sentimentu numai subjectivu, cându afirmu cá natiunea, care a incredintiatu, Academiei grija si iubirea culturai si a limbei sale, nu va întârdia de a acorda acestei Academii si midiulócele prin care dënsa isi va putea indiplini marea ei chiamare. Urmarindu cu incordare de puteri, imbunatatirea situatiunei sale, Natiunea a pututu unu momentu se lasa pe unu alu doilea planu alu preocupatiuniloru sale acésta Academia Romana; asta-di insa, ea urméza se se simta datóre, a asigura primului seu institutu de cultura, tóta desvoltarea de care este capabila, punându-i la dispositiune midiulócele financiare indispensabili, dar' mai cu séma unu localu apropiatu cu trebuintiele sale.

Terminându, domniloru membri, am onóre de a anexa pe lînga raportulu acesta, darea de séma a casierulu d-vóstra, relativa la gestiunea fonduriloru, pe anulu bugetaru alu carui finitu se apropia.

Secretaru generalu: V. A. Urechia.

Conspectulu operatiuniloru institutulu de creditu si de economii „Albin'a” in lun'a Martiu 1883.

Intrate:

Numerariu in 28 Februaru	fl.	44,207.10
Depuneri	„	94,921.11
Cambii rescumperate	„	188,878.65
Imprumuturi hipotecari si alte imprumuturi	„	15,726.53
Interese si provisiuni	„	17,137.15
La fondulu de pensiune	„	77.13
Moneta venduta	„	28,682.70
Efecte	„	17,267.40
Conturi curente	„	43,420.04
Diverse	„	7,732.69
	fl.	458,050.50

Esite:

Depuneri	fl.	63,506.76
Cambii escomptate	„	202,859.11
Imprumuturi hipotecari si alte imprumuturi	„	32,795.30
Interese pentru depuneri	„	363.91
Contributiune si competintie	„	32.19
Salarie si spese	„	1,910.87
Moneta cumperata	„	54,792.82
Conturi curente	„	25,959.89
Diverse	„	9,622.98
Saldo in numerariu cu 31 Martie	„	66,206.67
	fl.	458,050.50

Sibiu, in 31 Martiu 1883.

Visarionu Romanu m. p.,
Directoru executiv.

J. Lissai m. p.,
Comptabilu.

La Nrulu presente este alaturatu prospectulu fóiei „AMICULU FAMILIET”.

Cursulu bursei din Vien'a si Pest'a in 9 Aprile st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de auru ungurescu cu 6%	120.34	120.30
I emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orientalu ung.	91.50	91.50
II emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orient. ung.	112.—	112.—
Oblig. de statu dela 1876 de ale drumulu de feru orient. ung.	97.50	97.75
Imprumutulu drumuriloru de feru ung.	137.75	137.—
Obligatiuni ung. de rescumperarea pamentulu	98.—	99.25
Obligatiuni ung. cu clausul'a de sortire	97.80	97.50
Obligatiuni urbariale temesiane	98.25	98.25
Obligatiuni urb. temesiane cu clausul'a de sortire	97.50	97.25
Obligatiuni urbariale transilvane	98.50	98.25
Obligatiuni urbariale croato-slavone	99.—	99.—
Obligatiuni ung. de rescumperarea diecimei de vinu	97.50	97.75
Datorie de statu austriaca in chartie	78.40	78.30
Datoria de statu in argintu	79.—	78.50
Rent'a de auru austriaca	97.85	97.75
Sorti de statu dela 1830	131.50	131.40
Actiuni de banca austro-ung.	834.—	832.—
Actiuni de banca de creditu ung.	312.—	313.—
Actiuni de creditu aust.	316.—	316.50
Scriisuri fonciari ale institutulu „Albin'a” dela Sibiu	—	100.30
Galbini imper.	5.64	5.62
Napoleonondoru	9.48	9.48
100 marce nemtiesci	58.55	58.50

Editoru si redactoru responsabile: G. Baritiu.
Tipariulu lui W. Krafft.